

Sygn. akt IV Ca 226/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Renata Wanecka

Protokolant st. sekr. sąd. Anna Bałdyga

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 czerwca 2016 r. w P.

sprawy z powództwa **G. C.**

przeciwko **M. L.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 17 listopada 2015r.

sygn. akt I C 5379/14 upr.

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 i zasądzoną w punkcie 1 kwotę podwyższa do kwoty 766 zł (siedmiuset sześćdziesięciu sześciu złotych) oraz w punkcie 3 i podwyższa zasądzone koszty procesu do kwoty 189,81 zł (stu osiemdziesięciu dziewięciu złotych i osiemdziesięciu jeden groszy);
2. zasądza od pozwanego M. L. na rzecz powoda G. C. kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 226/16

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu 6 listopada 2014 r. G. C. wniósł o zasądzenie od M. L. 916 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od 27 lipca 2013 r. do dnia zapłaty od kwoty 766 zł.

Pozwany nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd Rejonowy w Płocku wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. zasądził od pozwanego M. L. na rzecz powoda G. C. kwotę 589 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od dnia 27 lipca 2013 roku do dnia zapłaty. W pozostałej części Sąd oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy ustalił:

W dniu 5 lipca 2013 r. w P. pomiędzy pozwanym M. L. a G. C., reprezentowanym przez Firmę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T., została zawarta umowa pożyczki gotówkowej - (...). Przedmiotem niniejszej umowy było udzielenie przez powoda pożyczki gotówkowej w wysokości 766 zł na okres od dnia 5 lipca 2013 r. do dnia 26 lipca 2013 r. na zasadach określonych w umowie. Zgodnie z treścią § 7 ust. 2 umowy, kwota ustanowienia

zabezpieczenia pożyczki została określona na 177 zł. Pozwany zobowiązał się zwrócić kwotę będącą przedmiotem umowy do dnia 26 lipca 2013 r. i swojego zobowiązania nie dotrzymał. Jak wynika z załączonego do akt sprawy protokołu windykacji, powód podjął czynności windykacyjne, które okazały się bezskuteczne. Próbował, również bezskutecznie, wezwać, pozwanego do zapłaty.

Sąd I instancji dokonał następującej oceny prawnej:

Zdaniem Sądu, powództwo wniesione przez G. C. jest częściowo zasadne.

Ze względu na to, że G. C. jest przedsiębiorcą zajmującym się udzielaniem pożyczek krótkoterminowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi, to należało ustalić, czy postanowienia umowy były dla stron wiążące. Sąd I instancji uznał, iż w świetle zawartej w art. 385¹ § 1 kc klauzuli generalnej, umowy konsumenckie podlegają ocenie zgodności z prawem przez Sąd. Stwierdził tym samym, że nie ma żadnej podstawy prawnej do obciążenia pozwanego rzekomo poniesionymi przez stronę powodową kosztami działań windykacyjnych w kwocie 150 zł. Uznał bowiem, że koszty te nie odpowiadają rzeczywistym stratom poniesionym przez powoda oraz godzą w równowagę kontraktową zawartego stosunku i „zasadę dobrych obyczajów”.

Tym samym Sąd I instancji zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 589 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od dnia 27 lipca 2013 r. do dnia zapłaty.

Apelację od wyroku złożył powód, zaskarżając go w części oddalającej powództwo o zapłatę kwoty 177 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP oraz w zakresie kosztów procesu i zarzucił:

- naruszenie art. 720 kc przez jego niewłaściwe zastosowanie i nieprawidłowe przyjęcie, iż pozwany z tytułu zawartej umowy pożyczki zobowiązany jest zwrócić stronie powodowej mniejszą zamiast tej samej ilości pieniędzy, którą na własność pozwanego przeniósł powód;

- naruszenie art. 481 § 1 kc w zw. z art. 720 kc przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na niezasądzeniu na rzecz powoda odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od pełnej kwoty pożyczki za okres od dnia 27 lipca 2013 r., tj. od dnia wymagalności zobowiązania pozwanego, choć pozwany opóźnił się ze spełnieniem świadczenia w pełnej wysokości;

- naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez ocenę wiarygodności i mocy dowodów w sposób newszechstronny, sprzeczny z zasadami logiki oraz doświadczeniem życiowym poprzez przyjęcie, iż powód w żaden sposób nie wykazał faktu zabezpieczenia zobowiązania pozwanego poręczeniem osoby trzeciej;

- naruszenie art. 339 § 2 kpc poprzez nieuznanie za prawdziwe twierdzeń powoda wyrażonych w pozwie, dotyczących wysokości kwoty pożyczki udzielonej pozwanemu oraz dotyczących zabezpieczenia spłaty pożyczki, zaciągniętej przez pozwanego poręczeniem osoby trzeciej, choć nie budzą one uzasadnionych wątpliwości oraz nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa, a wyrok został wydany w trybie zaocznym;

- naruszenie art. 100 kpc poprzez zasądzenie na rzecz powoda niepełnych kosztów postępowania, choć powód uległ tylko co do nieznacznej części swojego żądania, a więc zasadnym było zasądzenie na jego rzecz kwoty kosztów procesu w pełnej wysokości.

Mając powyższe na uwadze, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 766 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od dnia 27 lipca 2013r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że na uwzględnienie zasługuje zarzut naruszenia art. 339 kpc, który stanowi, że jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Mechanizm przewidziany w art. 339 § 2 kpc odwołuje się do procesu opartego na zasadzie kontradiktoryjności: sąd cywilny nie bada na ogół rzeczywistej treści stosunków prawnych łączących strony, poprzestając na ich twierdzeniach co do ich wzajemnych relacji. W konsekwencji, jeśli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd akceptuje twierdzenia powoda przytoczone w pozwie. Ustawodawca wychodzi z założenia, że skoro pozwany - prawidłowo zawiadomiony o rozprawie i żądaniu strony powodowej - nie wdaje się w spór, to znaczy, że faktem w pozwie powołanym nie zaprzecza. Dlatego też nie jest prawidłowe działanie Sądu Rejonowego, polegające w istocie na prowadzeniu postępowania dowodowego i negatywna ocena zaoferowanych przez stronę powodową na tym etapie postępowania dowodów. M. L. nie zajął stanowiska w sprawie, tym samym należało przyjąć, iż nie kwestionuje on twierdzeń przytoczonych w pozwie.

Z uzasadnienia Sądu jednoznacznie wynika, że jego wątpliwości budziły załączone do pozwu dokumenty, a nie same twierdzenia faktyczne przytoczone przez powoda. W warunkach uzasadniających wydanie wyroku zaocznego, Sąd co do zasady nie prowadzi postępowania dowodowego; wyjątkowo jest to konieczne np. w sprawie o zniesienie wspólności majątkowej między małżonkami (art. 431 kpc w zw. z art. 451 kpc) i w postępowaniach odrębnych: w sprawach małżeńskich (art. 431 kpc) oraz w sprawach między rodzicami a dziećmi (art. 431 kpc w zw. z art. 458 kpc), a nadto w sprawie o opróżnienie lokalu mieszkalnego, w której stosuje się przepisy ustawy o ochronie praw lokatorów (por. art. 15 ust. 4 u.o.p.l.). W niniejszej sprawie przepisy nie przewidują tego rodzaju ograniczeń. Dlatego też Sąd I instancji nie powinien był oceniać zasadności roszczenia powoda przez pryzmat załączonych do pozwu dokumentów.

Na marginesie należy zauważyć, że nowelizacja art. 339 § 2 kpc, która weszła w życie 5 lutego 2005r. zmieniła kryteria przyjęcia za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przy wyrokach zaocznych poprzez usunięcie sformułowania „zgodność twierdzeń powoda z prawdziwym stanem rzeczy”, jako kryterium warunkujące przyjęcie twierdzenia powoda za prawdziwe i wydania na ich podstawie wyroku zaocznego. Zastąpione ono zostało przez kryterium „nie budzą one wątpliwości”. Złagodzeniu uległy zatem przesłanki przyjęcia twierdzeń powoda za prawdziwe, a w konsekwencji wydania wyroku zaocznego. Sąd może przyjąć za prawdziwe twierdzenia powoda, jeśli ogólnie *prima facie* twierdzenia jego nie wywołują wątpliwości. Nie jest konieczne badanie twierdzeń pod kątem hipotetycznego, wyłaniającego się dopiero zazwyczaj w postępowaniu, prawdziwego stanu rzeczy. Wystarczy zatem spójność wewnętrzna twierdzeń powoda, zgodność z doświadczeniem życiowym, zgodność z faktami znanymi sądowi z urzędu itd., aby uwzględnić żądanie powoda.

Oprócz powyższej zmiany, nowelizacja wprowadziła dodatkowe kryterium badania twierdzeń powoda, mianowicie za prawdziwe nie można przyjąć twierdzeń przytoczonych „w celu obejścia prawa”. Z uzasadnienia Sądu Rejonowego nie wynika jednak, aby uznał on, że twierdzenia przytoczone w pozwie przez G. C. mogły zmierzać do obejścia prawa.

Niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej, sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. m.in. wyrok SN z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, LEX nr 7094). Podstawą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest art. 720 kc. Skoro powód twierdzi, że udzielił pozwanemu pożyczki w wysokości 766 zł, ten zaś zobowiązał się do jej zwrotu w terminie do 26 lipca 2013r., to żądanie zapłaty 766 zł zasługuje na uwzględnienie. Skoro pozwany nie zajął stanowiska w sprawie, nie ma także podstaw, by kwestionować, że powód zrozumiał i zaakceptował warunki wynikające z pisemnej umowy pożyczki, która jasno precyzuje koszty jej udzielenia.

Z tych przyczyn, Sąd II instancji stoi na stanowisku, że wobec biernej postawy pozwanego, świadczącej o przyznaniu twierdzeń powoda, powództwo zasługiwało na uwzględnienie, przy czym już na etapie postępowania odwoławczego

strona powodowa ograniczyła swoje żądanie, domagając się podwyższenia zasądzonej kwoty z 589 zł do 766 zł (a nie do 916 zł).

O kosztach procesu za I instancję, na które składają się: opłata od pozwu w wysokości 30 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 180 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, Sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu (art. 100 kpc). Wysokość stawki wynagrodzenia radcy prawnego za I instancję została ustalona zgodnie z § pkt. 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Ponieważ strona powodowa wygrała spór w I instancji w 84% (766 zł/916 zł), należało zasądzić na jej rzecz od pozwanego kwotę 189,81 zł (227 zł x 84%).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 kpc, o kosztach procesu za II instancję (opłata od apelacji 30 zł + wynagrodzenie pełnomocnika 120 zł), rozstrzygając w myśl art. 98 kpc. Wysokość wynagrodzenia radcy prawnego została ustalona na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.